

Overleg teler en loonwerker basis voor goed rooiwerk

Bieten rooien is feitelijk niets anders dan de gegroeide opbrengst volledig oogsten met zo weinig mogelijk tarra. Met een moderne rooier met bediening vanuit de cabine en een vakbekwame en gemotiveerde chauffeur lukt dat. Ook oudere machines leveren goed werk af. Beoordeel regelmatig het rooiwerk tijdens het rooien.

De optimale afstelling van een bietenrooier en de rijsnelheid is een compromis tussen capaciteit, tarra en bietverlies. Het is de taak van de teler om daar tijdens de oogst toezicht op te houden. Stel de oogst niet uit tot de dag vóór de leveringsdatum. Maak gebruik van de gemiddeld veertig gunstige rooidagen per campagne. Naarmate de campagne vordert, verslechteren de weers- en bodemomstandigheden.

Goed rooiwerk is direct afhankelijk van de rooisnelheid. Onder gemiddelde tot zeer goede omstandigheden is een snelheid van vier tot zes kilometer per uur maximaal. Elke bijkomende kilometer per uur veroorzaakt gemiddeld een stijging van twee tot vier procent meegeleverde grond en hogere bietverliezen.

Goed kopwerk leveren

Hoe hoger de rijsnelheid hoe slechter het kopwerk. Bieten moeten tussen de onderste bladlittekens en de onderste

groene bladstelen gekopt worden. Acceptabel kopwerk betekent dat maximaal 15 procent van de bieten bladpruikken (bladstelen langer dan twee cm) hebben. Streef naar minder dan vijf procent te diep gekopte bieten. Eén centimeter te diep koppen geeft een gewichtsverlies van acht procent per biet. Bij een opbrengst van 60 ton per hectare is dat bijna 5 ton per hectare.

Optimale rooidiepte

De rooidiepte is een compromis tussen grondtarra en puntbreuk. Ondiep rooien betekent minder grondtarra, maar meer puntbreuk. Puntverliezen zijn afhankelijk van de afstelling van de rooier en de aard van de bieten. De diameter van het breukvlak bepaalt het verlies per biet. Op kleigronden is, onder gunstige tot gemiddelde omstandigheden, puntverlies van ongeveer twee à drie ton per hectare onvermijdelijk. Op zand- en dalgronden kan dit beperkt blijven tot maximaal twee ton per hectare.

Streef naar minder dan vijf procent te diep gekopte - bieten en minder dan 15 procent bieten met bladpruikken.

De rooidiepte is afhankelijk van de stand van de bieten, de grondsoort en het vochtgehalte van de grond. Op lichtere of op zwaardere gronden is onder gemiddelde tot gunstige omstandigheden een rooidiepte van 8 cm standaard. Bij minder gunstige (nattere) omstandigheden is 6 cm het advies.

De stand van de rooischaren beïnvloedt het grondtarrapercentage en de puntbreuk. Een steilere stand (meer achterover) betekent minder aansmeren van de grond en daardoor minder grondtarra. Een vlakke stand betekent een lange lichtweg en dus weinig puntbreuk. De voorkant van de rooischaar moet bij elke stand wel boven de grond staan om goed te kunnen snijden.

Jurgen Maassen

Tarrabijdrage en bietverlies
BEOORDEEL HET KOPWERK VAN DE BIETEN

Bietverlies
Hoe groot is het verlies aan hele bieten (in kilogrammen) na het rooien op een in de grond (naar te stellen door een oppervlakte van 6 x 20 meter) de grond toe te bereiden met een rooier?

Puntbreuk
Vul in: de resultaten van de uitgevoerde tellingen van de puntbreuk van 100 bieten.

					Totaal
Puntbreuk 2 cm	Puntbreuk 3 cm	Puntbreuk 4 cm	Puntbreuk 5 cm	Puntbreuk 6 cm	100

Eigenschappen kopwerk
Vul in: de resultaten van de uitgevoerde tellingen van het kopwerk van 100 bieten.

					Totaal
Biet met bladverlies 2 cm	Biet met bladverlies 3 cm	Biet met bladverlies gekopt	Diep gekopte biet	Talig gekopte biet	100

Neem de tijd om de rooier goed af te stellen, dat is beter dan er achteraf achter te komen dat de verliezen hoog zijn.

Beoordeel kopwerk en bietverlies

De afstelling van de rooier wordt vaak gevoelsmatig en op het oog bepaald. Beter is het om de gerooide bieten te beoordelen. Raap tijdens de oogst 100 bieten uit de bunker of de kipper en beoordeel kopwerk en puntbreuk. Bietverliezen zijn te bepalen door een oppervlakte van 6 x 20 meter met een cultivator 10 tot 15 cm diep te bewerken. Verzamel en weeg de brokstukken en hele bieten. De module Betakwik-tarrabijdrage-en-bietverliezen (zie www.irs.nl) is een handig hulpmiddel om de juiste balans tussen bietverlies en tarrabijdrage te vinden.